

орія, експеримент, ефективність застосування):Київ, КНУБА МОН України, «Видавництво Людмила», 2020. С.244

Білоус О.Ю.

магістрантка

ВСП «Інститут інноваційної освіти КНУБА»

Кубанов Р.А.

к. пед. н., доц.

ВСП «Інститут інноваційної освіти КНУБА»

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У БУДІВЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ: ЕКОНОМІЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ І СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ

У сучасному будівельному секторі, який дедалі більше інтегрується у глобальні стандарти сталого розвитку, соціальна відповідальність підприємств набуває стратегічного значення. В умовах зростаючої уваги суспільства до екологічних, етичних та соціальних аспектів бізнесу, архітектурно-будівельні компанії стикаються з необхідністю не лише забезпечувати якість проєктів, а й демонструвати відповідальне ставлення до працівників, громади та довкілля. Такий підхід дозволяє не лише зміцнити репутацію компанії, а й забезпечити довгострокову економічну вигоду через підвищення довіри, лояльності клієнтів та доступ до нових ринків і інвестицій.

Актуальність теми також зумовлена трансформацією бізнес-моделей у напрямку ESG-підходів (екологія, соціум, управління), які дедалі частіше стають критерієм оцінки ефективності компанії з боку інвесторів, партнерів та державних структур. У будівельному бізнесі, де вплив на навколишнє середовище та соціальну інфраструктуру є значним, впровадження соціально відповідальних практик – від екологічно чистих технологій до участі у місцевих соціальних проєктах – сприяє формуванню сталих конкурентних переваг. Саме тому соціальна відповідальність розглядається не як додатковий елемент, а як невід’ємна складова стратегічного управління.

Інтеграція соціальних ініціатив у бізнес-модель підприємства сприяє не лише покращенню іміджу, а й формуванню довіри серед клієнтів, партнерів, інвесторів та місцевих громад. Реалізація програм корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) позитивно впливає на фінансові показники компанії. Зокрема, зменшуються витрати на управління ризиками, підвищується продуктивність праці, покращується

доступ до інвестицій, а також розширюється клієнтська база. Компанії, які демонструють відповідальне ставлення до соціальних питань, отримують конкурентні переваги, зокрема у тендерах, партнерських переговорах та залученні кваліфікованих кадрів [1]. Серед конкретних напрямів впровадження соціальної відповідальності в будівельному бізнесі варто виділити екологічно безпечне будівництво, дотримання етичних норм у трудових відносинах, участь у соціальних проєктах, прозорість у звітності та підтримку місцевих громад (табл. 1). Екологічна складова включає використання енергоефективних технологій, зменшення викидів, утилізацію будівельних відходів та збереження природного середовища.

Таблиця 1

Соціальна відповідальність архітектурно-будівельного підприємства – напрями, переваги, перспективи

<i>Категорія</i>	<i>Зміст / Характеристика</i>	<i>Очікуваний ефект / Результат</i>
Стратегічна роль КСВ	Інтеграція соціальної відповідальності в бізнес-модель компанії	Зміцнення репутації, довіра клієнтів і партнерів
Економічні переваги	Зменшення ризиків, підвищення продуктивності, доступ до інвестицій	Зростання прибутковості, стабільність фінансових показників
Екологічна відповідальність	Використання екологічно чистих матеріалів, енергоефективні рішення	Зменшення негативного впливу на довкілля, відповідність стандартам
Етичні трудові практики	Дотримання прав працівників, безпечні умови праці, рівність	Підвищення мотивації персоналу, зниження плинності кадрів
Підтримка громад	Участь у соціальних проєктах, благодійність, розвиток інфраструктури	Формування позитивного іміджу, соціальна інтеграція
Прозорість та звітність	Публікація нефінансових звітів, відкритість у комунікації	Підвищення довіри інвесторів, відповідність міжнародним стандартам
Вектори розвитку	ESG-інтеграція, цифровізація КСВ, партнерство з громадськими організаціями	Системне вдосконалення, стратегічна адаптація до глобальних викликів
Рекомендації для управлінців	Формування культури відповідальності, навчання персоналу, моніторинг соціального впливу	Підвищення ефективності управління, сталий розвиток компанії

Етичні трудові практики передбачають забезпечення безпечних умов праці, рівність можливостей, дотримання трудового законодавства та повагу до прав працівників. Це сприяє формуванню позитивного мікроклімату в колективі, зниженню плинності кадрів та підвищенню мотивації персоналу. Участь у соціальних проєктах – таких як

будівництво соціального житла, підтримка освітніх ініціатив або інфраструктурних об'єктів – зміцнює зв'язки з громадою та формує позитивний імідж компанії.

Прозорість у звітності є важливою складовою КСВ. Публікація нефінансових звітів, відкритість у комунікації з громадськістю та дотримання принципів доброчесності дозволяють компанії бути більш привабливою для інвесторів, державних органів та міжнародних партнерів. Це також сприяє формуванню культури відповідальності всередині організації.

Перспективні напрями вдосконалення КСВ включають цифровізацію соціальних ініціатив, інтеграцію ESG-показників (екологія, соціум, управління) у стратегічне планування, розвиток партнерств із громадськими організаціями та впровадження стандартів сталого будівництва. Цифрові інструменти дозволяють автоматизувати моніторинг соціального впливу, збирати аналітику та забезпечувати прозорість процесів [2].

Інтеграція ESG-підходів у стратегічне управління дозволяє компаніям не лише відповідати сучасним вимогам ринку, а й формувати довгострокову стійкість. ESG-фактори дедалі частіше враховуються при оцінці інвестиційної привабливості підприємства, що робить їх важливими для фінансового планування та управлінських рішень. Розвиток партнерств із громадськими організаціями відкриває нові можливості для реалізації соціальних проєктів, залучення ресурсів та формування спільних ініціатив. Така взаємодія сприяє підвищенню соціального капіталу компанії та зміцненню її позицій у регіональному середовищі.

Впровадження стандартів сталого будівництва – таких як LEED, BREEAM або національні екологічні норми – дозволяє компанії позиціонувати себе як відповідального учасника ринку, що дбає про довкілля та якість життя. Це також відкриває доступ до нових сегментів клієнтів, які орієнтуються на екологічні та соціальні критерії при виборі підрядника [3].

Для ефективної реалізації КСВ необхідно дотримуватися низки управлінських рекомендацій. Зокрема, слід формувати внутрішню культуру відповідальності, яка охоплює всі рівні організації – від керівництва до виконавців. Це передбачає навчання персоналу, розробку етичних кодексів, створення спеціалізованих відділів або посад, відповідальних за соціальні ініціативи.

Регулярний моніторинг соціального впливу діяльності компанії дозволяє оцінити ефективність реалізованих програм, виявити зони для покращення та адаптувати стратегію відповідно до змін у зовнішньому

середовищі. Такий підхід забезпечує гнучкість, прозорість та результативність соціальної політики підприємства.

У підсумку, соціальна відповідальність у будівельному бізнесі є не лише етичним зобов'язанням, а й економічно доцільною стратегією, що сприяє сталому розвитку, зміцненню репутації та підвищенню ефективності. Компанії, які інтегрують КСВ у свою бізнес-модель, отримують довгострокові переваги, зокрема у формуванні лояльності клієнтів, залученні інвестицій та забезпеченні конкурентоспроможності на глобальному ринку. Таким чином, соціальна відповідальність має розглядатися як невід'ємна складова стратегічного управління архітектурно-будівельним підприємством, що поєднує економічну ефективність із суспільною значущістю. У динамічному середовищі сучасного ринку саме відповідальність стає новим критерієм успіху.

Список використаних джерел

1. Соціальна відповідальність суспільних інститутів: інноваційний та соціально-гуманітарний аспект / [авт. кол.] ; за наук. ред. А.Я. Кузнецової, Л.К. Семів, З.Е. Скринник. Київ: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. 287 с.

2. Колот А.М. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: [моногр.] за наук. ред. дра екон. наук, проф. А.М. Колота. К.: КНЕУ, 2012. 501 с.

3. Yashchenko O., Kubanov R., Prusov D., Makatora D. Ways of ensuring social responsibility of architectural and construction companies: economic benefits and further development vectors. Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки, 2024. Т. 336. № 6. С. 88-94.

Білоус О.Ю.

магістрантка

ВСП «Інститут інноваційної освіти КНУБА»

Кубанов Р.А.

к. пед. н., доц.

ВСП «Інститут інноваційної освіти КНУБА»

КЛІЄНТООРІЄНТОВАНІСТЬ ЯК СТРАТЕГІЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

У сучасному архітектурно-будівельному секторі, який характеризується високою конкуренцією, складністю проектних рішень та зростаю-